

Calendari Escolar

Pla educatiu d'entorn

FIGUERES

Curs: 2017-2018

Disseny i elaboració
de materials didàctics

Pla educatiu
d'entorn **Figueres**

Generalitat de Catalunya
Departament
d'Ensenyament

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

El calendari

El calendari escolar "Pla educatiu d'entorn de Figueres" està concebut, bàsicament, per ser un calendari d'aula. L'objectiu és oferir un estri pràctic on es pugui escriure, dibuixar, enganxar adhesius i que faci d'agenda en funció de les necessitats i els gustos dels usuaris.

El calendari està plantejat de setembre a agost per adaptar-lo al curs escolar i, a més a més, hi consten les festes assenyalades catalanes, els festius del calendari escolar, les llunes, els canvis d'estació, els canvis d'hora, etc. Per altra banda, també inclou diferents apartats didàctics on es barreja joc i aprenentatge per tal d'oferir un material estimulant i engrescador amb un valuós contingut pedagògic.

Centres educatius de Figueres, gaudiu-ne!

Llegenda

Comença la primavera

Comença l'estiu

Comença la tardor

Comença l'hivern

Avancem una hora

Aniversari

Excursió, sortida, colònies...

Lluna plena

Lluna nova

Quart creixent

Quart minvant

Endarrerir una hora

Festival, espectacle...

Diada, jornada...

Crèdits

Edita: Ajuntament de Figueres. Regidoria d'Educació

© 2017, Anna M. Matas i Joan Antoja, pel text

© 2017, Joan Antoja per les il·lustracions

Edició, disseny i maquetació: Joan Antoja

Correcció i revisió de textos: Roser Bech

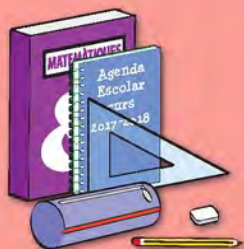
Fotografies: Arxiu Municipal de Figueres, Arxiu Biblioteca Fages de Climent, Arxiu fotogràfic de Barcelona, Antoni Masferrer, Joan Antoja i autors desconeguts.

La informació "Arbres de la ciutat" s'ha obtingut del web espaisverds.figueresecoserveis.net

Agraïments: Família Carme Guasch, família M. Àngels Anglada, família Alexandre Deulofeu, família Carles Fages de Climent.

Comentaris i suggeriments: jantoja@xtec.cat i amatas3@xtec.cat.

www.joanantoja.com

Arbres de la ciutat

Alzina
Quercus ilex

En trobem a...

Pl. del Gra, Pl. Ernest Lluch,
C. Ample, Pl. de l'Institut...

Nº d'exemplars a la ciutat: 1.078

Fulla: perenne
Floració: d'abril a maig

{*} Pla educatiu d'entorn
Figueres

Departament de Cultura i Patrimoni
Ajuntament de Figueres

SETEMBRE

Estiu
2017

				1	2	3
4	5	6 ○	7	8	9	10
11	12	13 ●	14	15	16	17
18	19	20 ●	21	22 🍂	23	24
Setmana de la Mobilitat Sostenible Segura Dia sense cotxes						
25	26	27	28 ●	29	30	

Carme Guasch i Darné Poeta i novel·lista (1928-1998)

Va ser alumna de l'Institut Ramon Muntaner i va estudiar Filosofia i Lletres. Li agradava molt ensenyar llengua i literatura, per això en va ser professora molts anys. La seva altra gran passió era la d'escriure poesia i va publicar el seu primer llibre quan ja tenia 50 anys. Participava en l'organització anual de la Festa de Poesia, que celebrava Atenea, l'Agrupació de Cultura del Casino Menestral. Una escola de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"El setembre és veremador, i es fa vi del bo i millor"

És l'època de la verema, l'inici del llarg procés de l'elaboració del vi.

Fruita i verdura de temporada

Els minerals que tinc et reforcen els ossos i els músculs.

Figa

No et posaràs malalt amb les vitamines que et proporcionem!

Tomata

Figuerencs destacats

**Arbres
de la ciutat**

Figuera
Ficus carica

En trobem a...

Pl. de la Creu de la Mà, Parc Bosc,
Parc de les Aigües...

Nº d'exemplars a la ciutat: 53

Fulla: caduca

Floració: de febrer a abril

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

OCTUBRE

**Tardor
2017**

						1
2	3	4	5 ○	6	7	8
9	10	11	12 ● Mare de Déu del Pilar	13	14	15
16	17	18	19 ●	20	21	22
23 30	24 31 La Castanyada	25	26	27	28 ●	29

Figuerencs destacats

Josep Maria Ventura i Casas Músic i compositor (1817-1875)

Als sis anys va quedar orfe i va viure la infantesa, més aviat magra, amb el seu avi. Va treballar en una sastreria on el sastre era cap de la cobla local i va aprendre a tocar diversos instruments. Va entrar a la cobla de Figueres, de la qual va acabar sent el director. Considerat el pare de la sardana moderna, va afegir-hi tonades populars, va allargar-ne els compassos, va transformar la cobla, va introduir-hi la tenora i va deixar escrites un munt de composicions, com ara la sardana *Per tu ploro*, la més coneguda.

Refrany

**"Quan l'octubre és
finit, mor la mosca
i el mosquit"**

En aquesta època de l'any ja no
es veuen mosques ni mosquits
perquè comencen a baixar les
temperatures.

**Fruita i verdura
de temporada**

Menja'm i seràs jove més
temps amb els minerals
que t'aportoi!

Magrana

Porto vitamines A i E,
excel·lents per als
teus ulls i la teva pell.

Moniato

Arbres de la ciutat

Freixe de fulla estreta
Fraxinus angustifolia

En trobem a...

Ronda Sud, Cementiri,
C. de la Pastora, C. del Cranc...

Nº d'exemplars a la ciutat: 938

Fulla: caduca

Floració: de març a maig

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

NOVEMBRE Tardor 2017

		1 Tots Sants	2	3	4 ○	5
6	7	8	9	10 ○	11 Saint Martí	12
13	14	15	16	17	18 ●	19
20	21	22	23	24	25	26 ○
27	28	29	30 Dia Internacional de la Ciutat Educadora			

Dia Universal
de la infància

Dia Internacional de
la Ciutat Educadora

Refrany

"Per Tots Sants
desa el vano
i treu els guants"

Es refereix a la fred que fa en aquest moment de l'any i ho hem de tenir en compte a l'hora de vestir-nos.

Fruita i verdura de temporada

T'ajudo a fer
crèixer els ossos!

Carbassa

Sóc una fruita genial per a
combatre el cansament.

Raïm

Figuerencs destacats

Joaquim Cusí i Furtunet Farmacèutic (1879-1968)

Va ser aprenent de farmacèutic i als vint-i-tres anys ja tenia una farmàcia pròpia al carrer Ample. Va crear una pomada per als ulls que va tenir molt d'èxit, el va fer famós i va haver de construir uns grans laboratoris al Masnou per poder-ne fer en grans quantitats. Va ser regidor de l'Ajuntament de Figueres i un dels promotors de la creació del Parc Bosc. També va donar uns terrenys on es va construir l'actual zona esportiva. Una escola de Figueres porta el seu nom.

Arbres de la ciutat

Lledoner

Fraxinus angustifolia

En trobem a...

Av. de Vilallonga, Pl. de Joan Tutau,
Jardí Enric Morera...

Nº d'exemplars a la ciutat: 1.152

Fulla: caduca

Floració: de març a abril

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

DESEMBRE

Tardor
2017

				1	2	3 ○
4	5	6	7	8	9	10 ●
		Sant Nicolau		La Puríssima		
11	12	13	14	15	16	17
		Santa Llúcia				
18 ●	19	20	21	22	23	24
25	26 ●	27	28	29	30	31
Nadal	Sant Esteve		Sants Innocents			

Figuerencs destacats

Camil·la Lloret i Altafulla

Pianista i professora (1903-1998)

Era filla del també músic Agustí Lloret i va viure, des de ben petita, en un ambient musical. Als vuit anys ja tocava el piano a les festes majors i va arribar a treballar amb en Xavier Cugat, un artista de prestigi. Gran part de la seva vida la va dedicar a l'ensenyament i va formar al voltant de 3.000 alumnes a Figueres. El 1956 va fundar l'Escola El Casino i el 1978 va crear l'Escola Municipal de Música de Figueres a la Fundació Clerch i Nicolau.

Refrany

"Pel desembre, el fred
o el vent fan tremolar
el més valent"

Aquest refrany ens avisa que
en aquesta època de l'any les
temperatures són molt baixes.

Fruita i verdura de temporada

Sóc la fruita
més nutritiva,
no ho oblidis mai.

Poma

Combato un piló de malalties!

Col

Arbres de la ciutat

Morera blanca
Morus alba

En trobem a...

Pl. de la Botànica, C. del Rec Arnau,
C. Sant Pau, Pg. de John Lennon...

Nº d'exemplars a la ciutat: 259

Fulla: caduca
Floració: d'abril a maig

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

GENER

Hivern
2018

1 Cap d'Any	2	3	4	5 Nit de Reis	6 Reis	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17 Sant Antoni Abad	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Figuerencs destacats

Alexandre Deulofeu i Torres *Farmacèutic, polític i filòsof (1903-1978)*

Va estudiar Farmàcia i Química i va ser professor de l'Institut Ramon Muntaner. Va ser alcalde de Figueres durant la Guerra Civil però, un cop acabada, va haver d'anar-se'n a França on va fer de mestre, músic, pagès, escriptor, paleta... Va tornar a Figueres al cap d'uns anys, i va fer de farmacèutic i també feia investigacions, com ara unes prediccions en les quals relacionava les matemàtiques amb el curs de la història. Un institut de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"Si vols veure
la lluna bé,
mira-la pel gener"

Fa referència a la lluna del
gener, la que fa més claror i la
més brillant de tot l'any.

Fruita i verdura de temporada

Sóc molt refrescant
i quan em mengis
pairàs molt
millor.

Escarola

No m'oblidis si
et costa anar
de ventre. Sóc
oli en un llum.

Taronja

Arbres de la ciutat

Olivera
Olea europaea

En trobem a...

Pl. de Josep Tarradellas, Pl. Europa,
Pl. de Bartomeu Massot...

Nº d'exemplars a la ciutat: 164

Fulla: perenne
Floració: d'abril a juny

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

FEBRER

Hivern
2018

			1	2	3	4
				La Candelera		
5	6	7	8	9	10	11
			Dijous Gras			Carnaval
12	13	14	15	16	17	18
		Dimecres de Cendra				
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

Figuerencs destacats

Josep Pallach i Carolà Pedagóg i polític (1920-1977)

Va néixer en una família pagesa i de ben jove es va interessar per la política. Després de la Guerra Civil va haver d'anar a viure a França on primer va estudiar Filosofia i Lletres i després va treballar de professor. El 1969 va tornar a Catalunya, va treballar a la Universitat Autònoma de Barcelona i va publicar destacades investigacions sobre l'educació. També va fundar el Partit Socialista de Catalunya del qual va ser el secretari general fins que es va morir. Una escola de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"Val més un llop
dintre un ramat que
un febrer enriallat"

Es refereix que és millor no
refiar-se del sol que fa al febrer.
Pot semblar que no fa fred i ens
podem constipar.

Fruita i verdura de temporada

T'obrim la gana i som un
molt bon remei per a la tosi

Mandarina

Sóc el rei de les vitamines
i, a més, la verdura més
nutritiva.

Bròquil

Arbres de la ciutat

Palmera datilera
Phoenix dactylifera

En trobem a...

Pl. de la Palmera, C. de Pere III,
C. de la Tramuntana...

Nº d'exemplars a la ciutat: 7

Fulla: perenne
Floració: d'abril a juny

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

Consell de Ciutadania
Ajuntament de Figueres

MARÇ

Hivern
2018

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
Sant Josep						
26	27	28	29	30	31	
			Dijous Sant	Divendres Sant		

Figuerencs destacats

M. Àngels Anglada i d'Abadal Escriptora (1930-1999)

És una de les escriptores catalanes més importants i va ser una gran defensora de la llengua i la cultura catalanes. Va treballar de professora a l'Institut Ramon Muntaner i a les Escolàpies i, a més, col·laborava en diferents revistes locals. Va escriure molts llibres: de poesia, de narrativa... i també feia traduccions. *El violí d'Auschwitz*, publicat al 1994, és un dels més elogiats. Li van lliurar premis literaris molt importants i, l'any 1996, va ser nomenada filla adoptiva de Figueres. Una escola de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"Març marçot mata
la vella a la vora del
foc i la jove si pot"

Aquest refrany ens avisa que en aquesta època de l'any el temps és molt variable i i ens podem refredar fàcilment.

Fruita i verdura de temporada

Sóc molt gustosa
i si em menges et
protegiré el fetge.

Escarxofa

Augmentem l'energia vital.
Tasta'ns i seràs imparabile!

Maduixa

Arbres de la ciutat

Pi blanc
Pinus halepensis

En trobem a...

Parc Bosc, Pujada del Castell,
Pl. d'Ernest Vila...

Nº d'exemplars a la ciutat: 1.279

Fulla: perenne
Floració: d'abril a maig

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

Consell de Ciutadania
Ajuntament de Figueres

ABRIL

Primavera
2018

						1 Pasqua
2 Dilluns de Pasqua	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
Sant Jordi 23 30	24	25	26	27 Mare de Déu de Montserrat	28	29

Figuerencs destacats

Narcís Monturiol i Estarriol Polític i inventor (1819-1885)

En Narcís era fill d'artesans: el seu pare era boter. Va començar estudiant per ser metge, però va acabar fent la carrera de Dret. Va destacar en ciència i en tècnica. Li agradava aprendre pel seu compte i inventava molts ginyes: una màquina que feia cigarretes, una cola líquida, un betum... L'invent més important que va dissenyar va ser el primer submarí tripulat i impulsat de manera autònoma amb l'ajut d'un motor. Un institut de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"Per l'abril,
abriló,
ous al ponedor"

En aquest moment de l'any les gallines acostumen a pondre més ous, sembla ser que aquesta és la raó dels ous de Pasqua.

Fruita i verdura de temporada

Som molt fàcils
de pair i gairebé
no tenim calories!

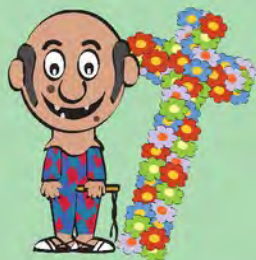

Nispro

Menja'ns,
afavorim el
rejoeniment
cel·lular.

Espàrrrec

Arbres de la ciutat

Plàtan

Platanus x hispanica

En trobem a...

La Rambla, C. de Pella i Forgas,
Pl. de l'Estació, Av. Perpinyà...

Nº d'exemplars a la ciutat: 1.200

Fulla: caduca

Floració: d'abril a juny

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

MAIG

Primavera
2018

	1	2	3	4	5	6
	Festa del Treball		Santa Creu			
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
					Cantània	
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Figuerencs destacats

Josep Pous i Pagès Escriptor i periodista (1873-1952)

Va passar gran part de la seva infància a Avinyonet de Puigventós on la seva família tenia terres. Va estudiar Medicina i Filosofia a Barcelona, on va conèixer gent important que el va influir i, finalment, va acabar sent escriptor. Va escriure novel·les i, sobretot, teatre. També va crear la seva pròpia companyia teatral. *La vida i la mort d'en Jordi Fragonals* és la seva obra més coneguda. Una escola de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"Maig arribat,
un jardí
a cada prat"

Aquest refrany ens explica que el maig és el mes de l'any en què es poden veure més quantitat i varietat de flors.

Fruita i verdura de temporada

T'augmento les defenses i, a més a més, et milloro l'estat d'ànim.

Bricoc

Som un llegum amb una quantitat de proteïnes excepcional!

Fava

Arbres de la ciutat

Pollancre piramidal
Populus nigra italica

En trobem a...

C. del Rec Arnau, C. de la Dama d'Aragó,
C. de l'Arquitecte Ricard Giral...

Nº d'exemplars a la ciutat: 737

Fulla: caduca

Floració: de març a abril

{*} Pla educatiu
d'entorn
Figueres

Consell de l'entorn
de l'Alt Empordà

JUNY

Primavera
2018

				1	2	3
4	5	6 ☾	7	8	9	10
11	12	13 ●	14	15	16	17
18	19	20 ☾	21 ☀	22	23	24
25	26	27	28 ○	29	30	Sant Joan
			Pregonet de Sant Pere	Sant Pere		

Figuerencs destacats

Montserrat Vayreda i Trullol *Esriptora (1924-2006)*

Va deixar l'escola per culpa de la Guerra Civil. Per sort la seva família tenia una bona biblioteca i molta sensibilitat cultural i artística, i així es va poder formar. Li agradava la poesia i va començar a publicar a la premsa local. A el llibre *Els pobles de l'Empordà* va dedicar un poema per a cadascun dels pobles d'aquets comarca. Va obrir una botiga d'objectes d'art i antiguitats on s'organitzaven tertúlies literàries. Era filla adoptiva de Figueres, i amb la seva obra va contribuir al coneixement i projecció de la ciutat, així com de la comarca de l'Alt Empordà.

Refrany

"El sol
de juny
estalvia llum"

Fa referència al fet que els dies més llargs de tot l'any són al mes de juny i, per tant, estalviem electricitat perquè consumim menys llum artificial.

Fruita i verdura de temporada

Afavorim el creixement,
si vols ser alt i fort,
menja'ns!

Cirera

Desintoxica el
cos i t'ajudo a
digerir.

Carbassó

Arbres de la ciutat

Til·ler platejat
Tilio tomentosum

En trobem a...

C. de Montgó, C. de Pere III,
C. Nou, C. d'Aquari...

Nº d'exemplars a la ciutat: 459

Fulla: caduca
Floració: de juny a juliol

{*} Pla educatiu d'entorn
Figueres

Consell de Ciutadania
Ajuntament de Figueres

JULIOL

Estiu
2018

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Mare de Déu
del Carme

Figuerencs destacats

Carles Fages de Climent Escriptor i poeta (1902-1968)

De ben jove va començar a escriure el que seria la seva extensa obra centrada sobretot en la poesia. Als vint-i-dos anys va publicar el seu primer llibre, *Les bruixes de Llers*, un recull de poemes que va il·lustrar Salvador Dalí. També li agradava escriure rodolins que signava amb el pseudònim El gaiter de la Muga. Va guanyar molts Jocs Florals i va ser nomenat fill predilecte de la ciutat. La biblioteca de Figueres porta el seu nom.

Refrany

"Pel juliol
qui no balla
és perquè no vol"

Aquest refrany ens explica que el juliol és l'època de l'any en què se celebren més festes majors i, per tant, es fan molts balls.

Fruita i verdura de temporada

T'aporto aigua,
vitamines, minerals...
i et refresco!

Meló

Vols tenir una vista
d'alliga? Menja'ns a
les amanides.

Carrota

Arbres de la ciutat

Xiprer

Cupressus sempervirens

En trobem a...

Pl. de l'Institut, Parc Bosc, Pujada del Castell, Cementiri...

Nº d'exemplars a la ciutat: 511

Fulla: perenne

Floració: de març a maig

{*} Pla educatiu d'entorn Figueres

Consell de Ciutadania Ajuntament de Figueres

AGOST

Estiu 2018

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10 Sant Llorenç	11	12
13	14	15 Mare de Déu d'Agost	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Refrany

"A l'agost a les set ja és fosc"

Fa referència al fet que es comença a notar que el dia ja no és tan llarg i es fa fosc més aviat.

Fruita i verdura de temporada

Sóc molt nutritiva i, a més a més, porto molta fibra.

Esbergínia

Hidrato dolçament el cos i sóc molt més sana que un refresc!

Síndria

Figuerencs destacats

Salvador Dalí i Domènech Pintor i escriptor (1904-1989)

És el figuerenc més conegut arreu del món ja que és un dels pintors més importants del segle XX. Va néixer al carrer Monturiol, com Fages de Climent i Narcís Monturiol, i de ben petit ja es vela que seria un gran artista. A part de pintar i escriure, també es va dedicar al cinema, la decoració, l'escultura, la joieria, la moda... A Figueres hi ha un dels museus més visitats del món amb obres seves. Una escola de Figueres porta el seu nom.